

Nacka Miljövårdsråd

Nacka Miljövårdsråd är en partipolitiskt och religiöst obunden förening med både enskilda personer och nackaföreningar som medlemmar. Miljövårdsrådet verkar för en god boende-, arbets-, trafik- och fritidsmiljö. Nacka Miljövårdsråd är remissorgan i kommunala planfrågor. Nacka Miljövårdsråd bildades 1969. Hemsida: <http://www.nackamiljo.se/>.

Nacka 2022-12-12

Till: Mark- och miljööverdomstolen
Svea hovrätt
Box 2290
103 17 Stockholm
Svea.hovratt@dom.se

Överklagande av mark- och miljödomstolens dom den 10 november 2022, M 3665-22, nu utveckling av vår talan, mål nr M 14114-22.

Nacka Miljövårdsråd vidhåller sitt yrkande om förbud mot djurhållning, såväl för rast som för bete, i skogsområdet i Knarnäs inom Velamsunds naturreservat, ett yrkande som mark- och miljödomstolen tyvärr inte prövat i sak.

Som vi skrev i vårt överklagande till mark- och miljödomstolen, har Nacka Miljövårdsråd, som verkat som en miljöförening i Nacka i mer än 50 år, aldrig sett en så omfattande skadegörelse på skog och mark i något annat skyddat område i Nacka än det vi sett i Knarnäs. Omfattningen av skadegörelsen finns noggrant dokumenterad och beskriven i de bilder och skrivelser som grannarna till djurhållningen ingivit och som vi nu återigen åberopar.

Det är två frågor som aktualiseras i detta mål. För det första frågan om vårt överklagande alls prövats av mark- och miljödomstolen.

Om så skett blir den andra frågan hur skadegörelsen på skog och mark i skogsområdet skall bedömas i relation till reservatsföreskrifterna och om skogsbete alls kan vara tillåtet i detta skogsområde.

I maj 2013 slog grannarna till djurhållningen larm om omfattande skadegörelse på skog och mark som orsakats av djurhållningen som kommunen tillåtit. I en sex sidor lång skrivelse

redovisades i detalj skadegörelsen på skog och mark, se miljö- och stadsbyggnadsnämndens (MSN) ärendenr M 13-810.

Området omfattar ett relativt stort skogsområde från ladan i Knarnäs till Oxhagen söder därom och på ömse sidor om den sk Boo-leden, ett område mellan 5-10 hektar.

Skadan är nu visserligen skedd, men naturen måste emellertid ges tid att läka och för det krävs en långsiktig läkningsprocess och då måste djurhållningen upphöra i denna del av reservatet. Men reservatet omfattar 700 hektar så det måste finnas gott om plats i andra delar av reservatet.

Det som djurhållningen orsakat de senaste 15 åren är att större delen av det marktäckande skiktet försvunnit från det aktuella området. Buskar och yngre lövträd är borta, söndergnagda av djuren och ca 500 söndergnagda lövträd har sågats ner.

Som en konsekvens av detta har marken eroderat och tillräckligt med recipienter som kan suga upp nederbörden saknas. Länsstyrelsen skriver utan något som helst stöd, att det inte går att utesluta att översvämningarna skulle ha inträffat även om inga av de anmälda åtgärderna hade gjorts. Och mark- och miljödomstolen tycks dela den uppfattningen.

Grannarna har bott i Knarnäs i 27 år. Med deras erfarenhet av området kan det helt uteslutas att översvämningarna har att göra med annat än konsekvenserna av markförstörelsen, eller anmälda åtgärder som länsstyrelsen kallar skadegörelsen.

Efter mer än 5 år fann miljöenheten/MSN att djurhållningen inte strider mot reservatsföreskrifterna, se beslut den 28 juni 2018. Ingenting om skadegörelsen på skog och mark trots ett mycket stort antal bilder.

Att ärendet varit så svårt att det behövdes 5 års handläggning förefaller mindre troligt. Till saken hör även att miljöenheten/MSN under dessa 5 år inte vidtog några som helst åtgärder för att förhindra eller i vart fall begränsa skadegörelsen. Skadegörelsen kunde alltså fortsätta med kommunens/miljöenhetens/MSNs goda minne. Vi hänvisar till de 77 bilder som skall finnas bara i detta ärende.

Vi överklagade miljöenhetens/MSNs beslut till länsstyrelsen, som efter 2 år återförvisade till MSN då beslutet var så bristfälligt att det inte gick att överpröva.

Men i sitt nya beslut skriver miljöenheten/MSN att M 13-810 gäller en åkerholme där det växer ekar har stängslats och blivit en hage där hästar betar.

Såväl länsstyrelsen som senare mark- och miljödomstolen utgår alltså helt felaktigt från att detta ärende avser en åkerholme och inte det skogsområde som vårt överklagande handlar om.

Det har visserligen funnits ett ärende som rör det nämnden kallar åkerholme. Det gäller en sakral ekholme med en hage runt om med betande hästar, länsstyrelsen 33025-2018 och MSN M 13-138, och som ligger direkt sydväst om grannarnas bostad. För några år sedan stängslades ekholmen in varför ärendet aldrig överklagades till mark- och miljödomstolen.

Det är därför obegripligt varför skadegörelsen på skog och mark i skogsområdet om 5-10 hektar nu förvandlats till skadegörelse på en åkerholme som är ca 50x50 meter med en hage om kanske 1 hektar. Nacka Miljövårdsråd kan bara konstatera att skadegörelsen i skog och mark inte alls prövats av underinstanserna. Åkerholmen ligger inte ens i det skogsområde som vårt överklagande avser.

Den första frågan har därmed tyvärr inte ens prövats av domstolen, vilket rimligen borde utgöra skäl för prövningstillstånd.

Nacka Miljövårdsråd förutsätter att en prövning görs av vårt överklagande av skadegörelse i skogen. Vi hänvisar i denna del till vad vi och grannarna anfört beträffande skadegörelsen.

Inte heller har frågan om skogsbete är tillåtligt i det skogsområde, som vi överklagat, prövats av domsstolen.

Domstolens motivering ger nämligen utan tvekan intrycket att även skogsbetesfrågan handlar om hagen runt ekholmen/åkerholmen och inte om det skogsområde som vårt överklagande avser.

Vi har inte alls gjort gällande att bete på öppen mark rent allmänt skulle strida mot reservatsföreskrifterna. Det vi däremot har gjort gällande är att den skadegörelse på skog och mark som skett i Knarnäs, strider mot reservatsföreskrifterna. Och då menar vi alltså för tydlighetens skull det skogsområde som vi redovisat i vårt överklagande och grannarna redan från 2013.

Nacka miljövårdsråd menar att reservatsbeslutet inte kan tolkas på det sätt som underinstanserna gjort. Av reservatsbeslutet kan man inte förstå annat än att det finns en inskränkning i rätten till skogsbete i det 700 hektar stora reservatet. Reservatet är alltså inte allmänt tillgängligt för skogsbete.

Reservatsförfattarna anger några lämpliga platser, bl a norr om Mörbygården, som ligger några kilometer söder om Knarnäs. Ladan i Knarnäs, där djurhållningen håller till idag, fanns på plats långt innan reservatet inrättades. Trots denna tillgång ansågs uppenbarligen inte Knarnäs vara en lämplig plats för skogsbete.

Nacka Miljövårdsråd gör därför gällande att det inte finns något som helst stöd i reservatsföreskrifterna för att skogsbete skulle vara tillåtet i Knarnäs.

Domstolen fäster avgörande betydelse vid ett besök som en miljöhandläggare, och alltså inte MSN, gjorde i Knarnäs för två och ett halvt år sedan, i juni 2020. Bara det är ju ytterst anmärkningsvärt, inte minst därför att mycket kan hända under två och ett halvt år som domstolen därmed inte kan beakta. Men det är även anmärkningsvärt att denna handläggare som inte ens klarat av/velat behandla det skogsområde som vårt överklagande avser, nu tillåts ha ett avgörande inflytande på domstolens behandling av vårt överklagande.

Det enda som är korrekt i sak från domstolens motivering på s 6, är att det finns en ny arrendator. Omfattningen av djurhållningen har dock hållit en jämn nivå de senaste 10-15 åren och alltså helt oberoende av arrendator. Djuren har varierat men får och hästar, som idag, har alltid funnits under alla år oberoende av arrendator. Djuren går idag och som tidigare i skogsområdet för såväl rast som bete. Detta hade miljöhandläggaren kunnat se om hon varit på plats i närtid.

En avslutande reflexion; Hur har kommunen och underinstanserna kunnat helt felaktigt komma fram till att vi klagat på en åkerholme.

När det gäller kommunen, kan ställningstagandet möjligen ses i ljuset av att man från kommunens sida utgått från att grannarna skulle sakna talerätt och trodde därför att detta aldrig skulle bli prövat i sak, därav det torftiga beslutet den 28 juni 2018. Kommunen vill säkerligen inte bli påkommen med en skadegörelse i skogen.

När vi i Nacka miljövårdsråd valde att överklaga måste kommunen ha förstått att skadegörelsen skulle bli prövad i sak och då valdes kanske åkerholmen/ekholmen.

En annan sak värd att poängtera är grannarnas process om djurhållningen i den stora ladan efter

miljödomstolens dom den 28 september 2009. Där föreslog kommunens miljöchef att kommunstyrelsen skulle föreläggas vid vite om 30 000 kr per månad om ladan inte återställdes i enligt med kommunens utfästelser i den första processen som alltså slutade med miljödomstolens dom 2009. (Förslag 16 december 2014 till MSN, MSN 10 februari 2015, M 13-1638.)

MSN accepterade inte förslaget men beslutade senare utan miljöchefen, MSN 22 april 2015, att lämna klagomålen utan åtgärd, en total omsvängning alltså.

Det är utan tvekan anmärkningsvärt att miljöenheten kan lämna ifrån sig två diametralt olika förslag. Det visar på en oförmåga att arbeta objektivt, neutralt, korrekt och med bibehållen integritet. Och denna oförmåga kanske har påverkat även handläggningen av detta ärende.

Svårare blir det när det gäller underinstanserna. Hade man läst grannarnas omfattande överklagande med deras 77 bilder borde man ha förstått att något var fel med kommunens åkerholme, vilket de ju även uttryckligen påpekade.

För Nacka Miljövårdsråd

Jan Åman

Detta överklagande ligger på webben som

<http://www.nackamiljo.se/komplmodknarrnas.pdf>

Nacka Miljövårdsråd
c/o Jan Åman
Plommongatan 9
138 31 Älta

Telefon:
070-5571039

E-post:
jan@aman.se
www.nackamiljo.se